AH 755

2026Z24282

Antwoord van minister Heinen (Financiën) (ontvangen 24 november 2026)

Vraag 1

Bent u bekend met het artikel 'Bankenlobby krijgt (een beetje) zijn zin van Brussel: er komt meer ruimte voor risico's'?[1]

Antwoord

Ja.

Vraag 2

Wat vindt u ervan, dat leden van de Europese commissie en de bankenlobby juist nu kiezen voor deregulering van banken, in een tijd van geopolitieke instabiliteit, stijgende rentes, en waarschuwingen van toezichthouders voor een "potentieel giftige cocktail" op de financiële markten?

Antwoord

Ik vind het belangrijk dat banken de economie in goede en slechte tijden van financiering kunnen voorzien. De aangescherpte bankenregelgeving die na de financiële en eurocrisis tot stand is gekomen, heeft bijgedragen aan een sterke en stabiele bankensector. Daardoor zijn banken in staat om ook in periodes van stress financiering beschikbaar te stellen, zoals tijdens de coronapandemie en de oorlog in Oekraïne. Ik vind het belangrijk dat banken voldoende buffers aanhouden om ook bij toekomstige economische tegenwind bedrijven en burgers te ondersteunen.

Op dit moment is het nog niet bekend met welke concrete voorstellen de Commissie komt. In de mededeling over het concurrentievermogen van banken in juli heeft de Commissie aangekondigd in het eerste kwartaal van 2027 met een wetgevingspakket te komen om de regelgeving voor banken te herzien en versimpelen. Ik steun het voornemen van de Commissie om met voorstellen te komen die de werking van de Europese bankensector verbeteren. Op dit moment is er sprake van fragmentatie op de Europese bankenmarkt. Ik vind het belangrijk dat voorstellen van de Commissie verdere integratie bevorderen. Ook is het raamwerk voor banken over de jaren complex geworden. Hier is verbetering mogelijk. Ik zal me inzetten voor gerichte voorstellen die het raamwerk eenvoudiger maken en zal me daarbij ook inzetten voor het behouden van de stabiliteit en weerbaarheid van banken.

Vraag 3

Bent u het ermee eens dat kapitaalbuffers essentieel zijn voor het beschermen van onze banken tegen een financiële crisis zoals de kredietcrisis van 2008, en dat een versoepeling van de kapitaalbuffers daarom onwenselijk is? Zo ja, wat gaat u doen

[1] https://www.nrc.nl/nieuws/2026/07/17/bankenlobby-krijgt-een-beetje-zijn-zin-van-brussel-er-komt-meer-ruimte-voor-risicos-a4932740

om een versoepeling van de kapitaalbuffers in Europa te voorkomen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Ja, het is belangrijk dat banken voldoende buffers aanhouden zodat zij ook bij economische tegenwind Europese bedrijven en burgers kunnen ondersteunen. Sinds de financiële crisis zijn er hervormingen doorgevoerd in de regelgeving en het toezicht voor banken. Dat heeft ertoe geleid dat onze banken nu sterke kapitaal- en liquiditeitsposities hebben. Daardoor zijn banken weerbaarder en kunnen ze de economie op korte en lange termijn van financiering voorzien.

In de in juli gepubliceerde mededeling over het concurrentievermogen van banken geeft de Europese Commissie aan wijzigingen in het kapitaaleisenraamwerk te overwegen in het komende wetgevingspakket. Ik vind het belangrijk dat daarbij de financiële stabiliteit en veerkracht van banken behouden blijft. Dat betekent dat voorkomen moet worden dat het geheel aan wijzigingen leidt tot een disproportionele verwatering van kapitaaleisen. Wel zie ik dat het raamwerk over de jaren complex is geworden. Met gerichte voorstellen kan het kader vereenvoudigd worden, bijvoorbeeld door de overlap tussen buffers te verminderen en de toepassing daarvan consistenter te maken tussen lidstaten. Hier zet ik me voor in door te benadrukken dat eventuele aanpassingen aan het kapitaaleisenraamwerk risicogebaseerd, gericht en onderbouwd moeten zijn door feiten, over bijvoorbeeld afgenomen risico’s.

Vraag 4

Bent u het eens met de analyses van De Nederlandse Bank, het Centraal Planbureau en de Europese Centrale Bank, die allemaal vaststellen dat de huidige kapitaalbuffers niet in de weg staan van kredietverlening? Zo ja, waarom kiest de Europese Commissie voor het versoepelen van kapitaalbuffers terwijl hier geen sterke economische argumenten voor zijn? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

DNB geeft aan dat de impact van kapitaaleisen op de kredietverlening en financieringslasten beperkt en veelal tijdelijk is.[2] Wel noemt DNB dat regelgeving de keuze van banken in de allocatie van de financiering kan beïnvloeden, waardoor banken bijvoorbeeld minder risicovollere leningen verstrekken. Het aanhouden van voldoende kapitaal en liquide middelen versterkt de weerbaarheid van banken en zorgt ervoor dat banken in goede en slechte tijden krediet kunnen verstrekken. Net als het onderzoek van DNB laat onderzoek van de Europese Centrale Bank (ECB) zien dat beperkingen in kredietverlening vooral voortkomen uit risico’s, zoals geopolitieke risico’s, en niet uit kapitaaleisen.[3] Ik deel deze analyses. Ook vind ik het belangrijk dat eventuele aanpassingen aan het kapitaaleisenraamwerk gericht zijn en onderbouwd zijn door feiten, over bijvoorbeeld afgenomen risico’s.

De in juli door de Europese Commissie gepubliceerde mededeling vormt de basis voor de wetsvoorstellen die in het eerste kwartaal van 2027 worden verwacht. Deze mededeling geeft dus alleen richting aan de voorstellen waar de Commissie mee wil

[2] DNB (2026). Can banks finance the EU’s strategic priorities?
[3] ECB BLS (Bank Lending Survey).

komen en bevat nog geen concrete voorstellen. Het is dus ook nog niet duidelijk in hoeverre de Commissie versoepeling van kapitaalbuffers voorstelt.

Ik deel de analyse van de Commissie dat het raamwerk voor banken over de jaren complex is geworden en dat vereenvoudiging van regels nodig is. Deze complexiteit heeft meerdere oorzaken en komt bijvoorbeeld doordat het regelgevend kader uit verschillende lagen bestaat, zoals verordeningen, technische standaarden en nationale implementatie van Europese regels door individuele lidstaten. Het rapport bevat diverse richtingen voor versimpeling die zowel met als zonder verlaging van eisen gerealiseerd zouden kunnen worden. Ik steun gerichte voorstellen waarmee het raamwerk eenvoudiger wordt en waarbij de veerkracht van banken behouden blijft. Een voorbeeld daarvan is het samenvoegen van macroprudentiële buffers. Dat zorgt voor minder overlap tussen buffers en meer consistentie in de toepassing. In het BNC-fiche ga ik uitgebreider in op de aangekondigde voorstellen van de Commissie en de kabinetspositie daarop.[4]

Vraag 5

Bent u het ermee eens dat de bonusregels voor bankiers, die zijn ingevoerd naar aanleiding van de door banken veroorzaakte kredietcrisis in 2008, niet versoepeld moeten worden? Zo ja, wat gaat u doen om een versoepeling op Europees niveau te voorkomen? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Momenteel is nog niet duidelijk wat de Europese Commissie wil voorstellen. Zodra de Commissie de eventuele voorstellen publiceert, zal het kabinet de Tweede en Eerste Kamer hier nader over informeren via een BNC-fiche. Bij het bepalen van het standpunt heeft het kabinet bijzondere aandacht voor het minimaliseren van perverse prikkels die leiden tot het nemen van excessieve risico’s. Zodra de Europese Commissie met haar voorstellen komt, kan het kabinet beoordelen of de maatregelen een goed evenwicht vinden tussen het versterken van het concurrentievermogen van de bankensector en het minimaliseren van perverse prikkels die leiden tot het nemen van excessieve risico’s.

Vraag 6

Vindt u het problematisch, dat de financiële lobby zo duidelijk invloed kan uitoefenen op de Europese regelgeving voor de financiële sector? Zo ja, wat gaat u doen om deze invloed in te perken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Ik vind het belangrijk dat verschillende belangen worden gehoord en meegewogen bij de totstandkoming van Europese regelgeving. Ook de stem van de sector is hier belangrijk, bijvoorbeeld om te horen welke regeldruk zij in de praktijk ervaren en welke aanpassingen in regelgeving mogelijk zijn om onnodige regeldruk weg te nemen. Met het oog hierop heeft de Europese Commissie ook een consultatie uitgevoerd en voert ze gesprekken met de financiële sector. Het is vervolgens aan de Europese Commissie om transparant te zijn over deze input en aan de Europese Commissie en de

[4] Kamerstukken II 2026/27, 22 112, nr. 4446.

medewetgevers om die zorgvuldig te analyseren en wegen. Ik zie geen reden om dit proces te veranderen.

Vraag 7

Ziet u risico's in het toegenomen belang van niet-bancaire financiële actors, die vaak minder gereguleerd zijn dan banken, en hun vervlechting met de banken? Zo ja, welke risico's en wat gaat u doen om deze risico's aan te pakken? Zo nee, waarom niet?

Antwoord

Veel maar niet alle niet-bancaire financiële instellingen vallen onder regulering en toezicht, hoewel minder intensief dan banken. Daarnaast is er in de regulering van en het toezicht op banken ook aandacht voor de risico's van hun blootstellingen aan niet-bancaire financiële instellingen. Zo moeten banken kapitaal aanhouden voor deze blootstellingen en zijn er limieten op blootstellingen aan individuele instellingen, ook aan niet-bancaire financiële instellingen. Daarbovenop zijn er specifieke richtsnoeren van de Europese Bankenautoriteit (EBA) over blootstellingen aan de niet-bancaire financiële sector, zowel voor individuele instellingen als de sector als geheel. Bovendien is er in het bankspecifieke toezicht aandacht voor de risico's die banken lopen vanwege hun verwevenheid met niet-bancaire financiële instellingen. De ECB, als toezichthouder, heeft hier actief aandacht voor.[5] Daarnaast blijf ik me in internationaal verband, binnen de Financial Stability Board, inzetten voor beter inzicht in de mogelijkheden om risico's in de niet-bancaire financiële sector te monitoren en, waar nodig, te beheersen.

Vraag 8

Bent u het ermee eens dat Europa niet moet bijdragen aan een nieuwe 'race to the bottom' op het gebied van regulering van de financiële sector, wat de kans op toekomstige financiële crises alleen maar vergroot? Zo ja, wat gaat u doen, in Europa en andere internationale samenwerkingsverbanden, om deze 'race to the bottom' te stoppen?

Antwoord

Een sterke en stabiele financiële sector is in staat om de economie in goede en slechte tijden van financiering te voorzien. Ik ben van mening dat de hervormingen in regelgeving voor de financiële sector sinds de financiële crisis hebben geleid tot een stabiele en weerbare sector. Ik hecht dan ook aan het voorkomen van een wereldwijde race naar de bodem ten aanzien van deze regelgeving. Zo vindt het kabinet het belangrijk dat internationale afspraken nageleefd worden en de Bazelstandaarden getrouw in de EU geïmplementeerd worden. Goed gekapitaliseerde banken zijn immers in staat om de economie in goede en slechte tijden te ondersteunen. Daarbij heeft het kabinet ook oog voor risicogebaseerde regelgeving en een gelijk speelveld waarin banken met elkaar concurreren.

Tegelijkertijd heb ik oog voor de zorgen vanuit de sector. Zo zien we bijvoorbeeld dat de huidige vormgeving van de kapitaaleisen voor kleine- en middelgrote bedrijven niet altijd goed werkt. Voor veel van deze bedrijven is het niet

[5] Zie bijvoorbeeld https://www.bankingsupervision.europa.eu/press/interviews/date/2026/html/ssm.in260324_4~100a1ae192.en.html

proportioneel om een externe kredietbeoordeling aan te vragen terwijl dat nu wel nodig is om als lager risico aangemerkt te worden. Het is daarom goed dat de Europese Commissie opnieuw kijkt naar deze zogenaamde transitiemaatregelen. Het is van belang dat dit gebeurt op basis van een zorgvuldige analyse en dat eventuele afwijkingen die de Commissie overweegt, doelgericht zijn.

Vraag 9

Wat heeft het kabinet tot nu toe gedaan om zich in te zetten tegen het versoepelen van regels voor banken in de Europese Unie?

Antwoord

Momenteel heeft de Commissie in het kader van de in juli gepubliceerde mededeling over het concurrentievermogen van banken nog geen wetsvoorstellen gepubliceerd en zijn daarover geen onderhandelingen tussen lidstaten. Wel brengt Nederland in de Ecofinraad en de Eurogroep de Nederlandse inzet naar aanleiding van de mededeling van de Commissie naar voren. In aanloop naar de voorstellen van de Commissie die begin volgend jaar worden verwacht, onderzoekt het kabinet met welke lidstaten we te zijner tijd gezamenlijk kunnen optrekken.

De Commissie heeft in 2025 wel een voorstel ingediend voor de herziening van het Europese securitisatieraamwerk, waarin ook voorstellen zijn gedaan voor aanpassingen van de Verordening Kapitaalsvereisten (Capital Requirements Regulation, CRR). In oktober 2026 is hierover een principeakkoord bereikt tussen de Commissie, de Raad en het Parlement. Met deze herziening werd onder andere beoogd de Europese securitisatiemarkt te versterken en aantrekkelijker te maken met gerichte aanpassingen die kapitaalvereisten meer risicogebaseerd maken. Hierdoor kunnen kapitaalseisen voor relatief veilige securitisaties in het nieuwe raamwerk lager zijn dan in het bestaande raamwerk, maar ook hoger voor meer risicovolle securitisaties. Hoewel het kabinet het meer risicogebaseerd maken van het kapitaalseisenraamwerk steunt, vond ze het wel van belang dat vergaande verlagingen van kapitaalseisen voorkomen moeten worden. Om dit te borgen heeft het kabinet zich ingezet voor adequate minimumvloeren voor de berekening van kapitaalseisen, zodat risicogebaseerde kapitaalseisen zelfs in de meest veilige gevallen nooit lager dan een bepaalde minimumgrens mogen zijn. Het akkoord sluit hiermee aan bij de Nederlandse inzet dat aanpassingen van kapitaalseisen gericht en risicogebaseerd moeten zijn, zonder de financiële stabiliteit te ondermijnen.

Daarnaast bevatte dit voorstel ook aanpassingen van de Securitisatieverordening (Securitisation Regulation) om regeldruk voor marktpartijen te verminderen, onder meer door de zorgvuldigheids- en rapportageverplichtingen te vereenvoudigen en meer risicogebaseerd vorm te geven. Hiermee worden transactiekosten en administratieve lasten verminderd en wordt het aantrekkelijker voor institutionele beleggers, zoals pensioenfondsen en beleggingsfondsen, om in securitisaties te investeren. Dit sluit aan bij de Nederlandse inzet om regels proportioneel te maken en onnodige toetredingsdrempels voor investeerders weg te nemen.

Een uitgebreide terugkoppeling van het principeakkoord over de securitisatieherziening is te lezen in het verslag van de Eurogroep/Ecofinraad van 9 en 10 november.[6]

Vraag 10

Wat gaat het kabinet doen om zich in te zetten tegen het versoepelen van regels voor banken in de Europese Unie? Met wie gaat Nederland hierin samen optrekken?

Antwoord

Zodra de Commissievoorstellen in 2027 bekend zijn, zal het kabinet deze bestuderen en beoordelen en via een BNC-fiche met de Kamer delen. Het kabinet zal deze inzet in de onderhandelingen in de Raad naar voren brengen en ook in contacten met andere lidstaten. Het kabinet bekijkt nog met welke lidstaten het te zijner tijd samen kan optrekken. Ook agendeert het kabinet (onderdelen van) de voorstellen graag op een geschikt moment in de E6-groep, wanneer dit helpt om het dossier verder te brengen.

Vraag 11

Kunt u deze vragen één voor één beantwoorden?

Antwoord

Ja.

[6] Deze wordt binnenkort beschikbaar.